

حدیث اخلاق ۲۴

شکایت از حال و روز

«عَنْ أَبِي هَاشِمٍ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ: أَصَابْتَنِي ضَيْقَةٌ شَدِيدَةٌ»؛ در یک عسرت و سختی شدیدی گرفتار شدم؛ بی پولی و سختی. «فَصِرْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ (ع)»؛ خدمت حضرت هادی (ع) رفتم. «فَأَذِنَ لِي فَلَمَّا جَلَسْتُ قَالَ يَا أَبَا هَاشِمٍ أَيُّ نِعْمِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ عَلَيْكَ تُرِيدُ أَنْ تُؤَدِّيَ شُكْرَهَا؟».

تا نشستم قبل از اینکه سخنی بگویم حضرت (ع) فرمودند: ای ابا هاشم، کدامیک از نعمتهای خدا را می خواهی یاد کنی و شکر آن کنی؟

«قَالَ أَبُو هَاشِمٍ فَوَجَمْتُ فَلَمْ أَدْرِ مَا أَقُولُ لَهُ»؛ ابا هاشم می گوید که شکه شدم. با خود گفتم که آمدم که شکایت از حال و روزم کنم! حضرت می فرماید شکر چه نعمتی را می خواهی بجا آوری! برای همین نمی دانستم چه بگویم.

«فَأَبْتَدَأُ (ع)» خود حضرت شروع به سخن کردند و فرمودند: «فَقَالَ رَزَقَكَ الْإِيمَانَ فَحَرِّمَ بِهِ بَدَنَكَ عَلَى النَّارِ»؛ اولین نعمت بزرگ خداوند، ایمان است و این چیز کمی نیست. ایمان داد تا جسمت بر آتش جهنم حرام شود.

«وَرَزَقَكَ الْعَافِيَةَ فَأَعَانَتْكَ عَلَى الطَّاعَةِ»؛ سلامتی و عافیت داد و موجب شد با آن بتوانی عبادت کنی؛ چه عافیت جسمی و چه عافیت درونی و روحی. (چه مشکلاتی داریم و خدا آنها را از دیگران مستور داشته تا آبرویمان نرود). خدا به تو عافیت داد و این عافیت موجب شد بتوانی عبادت کنی.

«وَرَزَقَكَ الْقُنُوعَ فَصَانَكَ عَنِ التَّبَدُّلِ»؛ به تو قناعت داد و تو را از ولخرجی و دست و دل بازی بی مورد و بی جا باز داشت. این هم نعمت بزرگی است. برخی ولخرجی را مخصوص آدمهای پولدار به حساب می آورند در حالی که همه را در بر می گیرد؛ خرج های بی موردی که در عروسی و عزا و جاهایی که لازم نیست. وقتی این سه مورد را متذکر شدند، فرمودند که کدامیک را می خواهی شکر کنی؟

«يَا أَبَا هَاشِمٍ إِنَّمَا ابْتَدَأْتُكَ بِهَذَا لِأَنِّي ظَنَنْتُ أَنَّكَ تُرِيدُ أَنْ تَشْكُوَ إِلَيَّ مَنْ فَعَلَ بِكَ هَذَا وَ قَدْ أَمَرْتُ لَكَ بِمِائَةِ دِينَارٍ فَخُذْهَا» حضرت فرمود که من سه مورد را گفتم زیرا احساس کردم آمده ای شکایت کنی از کسی که این نعمتها را به تو داده است. جلوی تو را گرفتم که از کسی که باید از او تشکر کنی، شکایت نکنی.

بعد حضرت گفتند که صد دینار هم گفتم به تو بدهند. حضرت او را محروم نکردند. (الأمالی للصدوق، ص ۴۱۳)